

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β΄

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 18 Ιανουαρίου 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ : Όδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 79

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΚΥΚΝΟΥ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΝΕΜΩΝΗΣ

Δέν είμαι ἐγὼ τὸ γιοισμὶ ποῦ ἀνθεῖ καὶ βαλοσαμῶνα,
Μὲ τὴν οὐρανίον μῦσον τὴν αἶρα τῆς ἀγῆς,
Ἐγὼ εἶμι ἡ πολιοθρήνητῃ κ' ἐρημικῇ ἀνεμώνῃ
Ποῦ ξεγυρνᾷ καὶ μύθειαι σὴν ἄκρη τῆς πηγῆς.

Καὶ πὴν καθέρφτη τοῦ νεροῦ τῇ θλίπῃ ἀντιφεγγίζω
Κι' ἀπειπισμένη βροχοῦμαι καὶ γέρον ταπεινά,
Καὶ τὰ φτωχὰ φυλλάδια μου τὰ πορφυρᾶ σκορπίζω
Σὰν τὴν καρδιά ποῦ μᾶτωσε καὶ στάζει ἀγαλινά.

Ω ἡμέ! Καὶ τὴν στεγνὴ ὁμορφιάν ἢ νύχτα θὰ μοῦ
[πάση

Κι' ἀπ' τὸ δροσάτο μου ἄνθισμα σὴν ἄκρη τῆς πηγῆς
Θὰ μείνῃ μόνο ἓνα γυμνὸ καὶ ξοφύλλο κλωνάρι
Νὰ σιέται καὶ νὰ θλίβεται σὺ ἀγέρι τῆς αἰγῆς!...

ΟΤΑΝ ΕΡΘΗ....

Δὲ θὲ νὰ κλαίῃ ὁ Οὐρανὸς ἔτσι σὰν τὴν αἰώνια
— Τ' ἀκοῦς, φτωχὴ καρδιά; —
Θάσθῃ ἢ ζεσθὴ καλοκαιριά, θὰ λυώσουνε τὰ χιόνια,
— Θὰ ἀνθίσουν τὰ κλαδιά!...

Μὰ νὰ μὴ φύγῃ κ' ἀπὸ σὲ τὸ δάκρυον καὶ τὸ κρῖμα
— Καὶ ἡ συλλογὴ ἢ βαρειά,
Νὰ καρτερῆς τὴν ἄνοιξιν νὰ ἀνθίσῃ κάποιο μνήμα
— Τ' ἀκοῦς φτωχὴ καρδιά;...

ΑΙΩΝΙΟΣ ΜΑΡΑΣΜΟΣ

Ἐσὲ δὲ σὲ ἔφερε τὸ εὐώδιασμα
Τοῦ Ἀπρίλη, τοῦ δροσάτου Ἀπρίλη,
Κι' ὅταν ἐρχόσουν δὲ γελούσανε
Μόνο ἐθρηνοῦσαν κἀποια χεῖλη.

Κι' ἤσθες ἐδῶ κ' ἀλαφροπέρασαν
Τὸ ἀγερινὸ σου πνεῦμα πάλι,
Μά, ὀϊμέ! Τὰ ρόδα ἦταν κατάξερα
Μὲς στῆς καρδιάς μου τὸ ἀνθογάλι

Καὶ στῆς ψυχῆς τῇ νεκροθάλασσα
Κανένα χᾶιδι δὲν περνοῦσε,
Μόνο ἓνας ἴσκιος νυχτοδιάβαινε
Κι' ἐτραγουδοῦσε, ἐτραγουδοῦσε...

Κι' ἔλεγεν ὅλα τὰ κοιμάμενα,
Κι' ἔλεγεν ὅλα τὰ σβυμένα,

Ἡ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ,

ΠΑΥΛΟΣ ΓΝΕΤΟΣ

Τὰ συννεφᾶκια τὰ περίλυπα
Καὶ τὰ πουλιὰ τὰ δροφανεμένα,

Κι' ὅλον τὸν πόνο ποῦ ἀρροῦφαίνεται
Μέσα στῆς νειότης μας τὸ δεῖλι,
Ἐγὼ! Δὲ σὲ ἔφερε τὸ εὐώδιασμα
Τοῦ Ἀπρίλη, τοῦ δροσάτου Ἀπρίλη!...

ΘΡΑΣ ΖΩΓ'ΟΠΟΥΛΟΣ

ἘΝΑ ΠΡΟΦΗΤΙΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

Ἀγαπητέ μου «Νουμά»,

Σοῦ ἀρέσει σὰ βγαίνης σωστός προφήτης; Ἐ-
μένα μὲ κλακεύει πολύ.

Ἦναι τώρα δεκατρία χρόνια ποῦ δημοσίεψα ἓνα
«Ὀνειρο» σὲ μιὰ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα ποῦ δὲ μοῦ
φαίνεται νὰ μᾶς πολυαγαπάῃ σήμερα. Ὀνομάζεται
«Ἄστυ», ὥστε ἄς ποῦμε κ' ἐμεῖς "Ἄς τῆ, σὰν πῶ
ρωμαϊκὸ ποῦ εἶναι.

Τὸ ξανακοίταζα σήμερα αὐτὸ τὸ «Ὀνειρο», κ'
ἐνῶ τὸ χαίρουμαι ποῦ ἔβγαζα σωστόττοιχη προφη-
τεία, μοῦ κακοφάνηκε ποῦ ἔκαμα τότες δυὸ σπου-
δαῖα χρονολογικὰ λάθια. Ἀνάφερα σ' ἓνα μέρος δια-
κόσια, καὶ σ' ἄλλο μέρος τετρακόσια χρόνια, ἐνῶ

ἔπρεπε νὰ πῶ τὸ πολὺ εἴκοσι καὶ σαράντα!

Σοῦ τὸ ξαναγράφω λοιπὸν ἐδῶ τὸ προφητικὸ
αὐτὸ «Ὀνειρο» μὲ διορθωμένες χρονολογίες, γιὰ νὰ
μὴν τοῦ λείπη τίποτε. Ὅριστε το.

«... Βρέθηκα μέσα σὲ Κοιμητήριο γεμάτο λάκ-
κους ἀνοιχτούς, ἓνα κομμάτι μαρμαρολίθι στημένο
σὲ κἀθε λάκκο, καὶ σὲ κἀθε μαρμαρολίθι χα-
ραγμένα κἀτι γράμματα, ποῦ τοῦ κάκου πολεμοῦτα
νὰ τὰ βγάλω. Πλήθος ἄλλα λιθάκια σκάρπια ἐδῶ
κ' ἐκεῖ, κυπαρίσσι ὅμως ἢ ἄλλο δέντρο ἢ λουλουδι-
ἢ καὶ χορτάρι δὲν ἔβλεπα πουθενά, τίποτις ἄλλο
παρὰ πέτρες, πέτρες καὶ λάκκους. Τὸ κοίταζα τὸ
ἔργο αὐτὸ τὸ Κοιμητήριο, καὶ τρεμοῦλα μ' ἔπιανε
χωρὶς νὰ τὸ θελῶ. Ἐκεῖνο ἔμως ποῦ μοῦ πάγωσε
στ' ἀλήθεια τὸ αἷμα μου εἶτανε σὰν ἔσκυβα νὰ κοι-
τάζω μέσα σὲ μερικὸς λάκκους, κ' εἶδα ἄξαφνα
μέσα στὴν κἀθε λάκκο στρωμένο κὶ ἀπὸ ἓνα ζων-
τανό, ποῦκαμνε τὸν πεθαμμένο καὶ κράταγε σφι-
χτὰ σφιχτὰ κλεισμένα τὰ μάτια του, μὴν τύχη
καὶ τὸν πᾶρα τάχῃ γιὰ ζωντανό. Ἄμα ὅμως γύριζα
τὴ ράχη μου νὰ δῶ κανέναν ἄλλο τέτοιο ψευτονε-
κρό, μισοσηκωνόνταν ὁ πρῶτος κ' ἔβγαζε τὸ κε-
φάλι του νὰ πάρῃ μιὰ δυὸ ἀνάσες, καὶ ξαναπλάγιαζε
πάλι γλήγορα γλήγορα. Καὶ σὰν εἶδα δυὸ τρεῖς
ποῦπαίζαν αὐτὸ τὸ παιχνίδι καὶ τὸ κατάλαβα πῶς
εἶταν ὅλοι τους ζωντανοί, μοῦρθε νὰρξινήσω τὰ γέ-
λοια. Φοβήθηκα ὅμως μὴ σηκωθῶσιν ὅλοι τους ὀργι-
σμένοι, καὶ πῆγα κοντὰ σ' ἓνα λάκκο, καὶ λέγω σιγὰ
ἐνός ψευτοπεθαμμένου. «Πές μου, γιατί κείτσεσαι
ἐδῶ μέσα;» Τότες ἀνοίξε τὰ μάτια του ὁ νεκρός,
καὶ μ' ἀγριοκοίταξε καὶ μοῦ εἶπε. «Αὐτὸ τὸ Κοιμη-
τήριο ποῦ βλέπεις εἶναι ἡ πατρίδα μας ἢ Ἑλλάς.
Ἐμεῖς ἐδῶ ὅλοι Ἑλλήνες ἐσμέν. Αὐτὰ τὰ λιθά-
κια ποῦ βλέπεις, εἶναι ἡ ἀρχαιότης. Τὰ γράμματα
ποῦ δὲν μπορεῖς νὰ βγάλῃς εἶναι ἡ προγονικὴ ἢ
γλώσσα (σημ. διορθωμένη ἀπὸ τὸ Μιστριώτη).
Καὶ μὴ θαρρῆς πῶς εἶσαι ἐδῶ μέσα τώρα, δηλαδὴ
ἐφέτος, στὰ 1891. Βρίσκεται: εἴκοσι χρόνια κὶ ὀμ-
πρός. Ἄφοῦ δοκιμάσαμε καὶ ξαναδοκιμάσαμε νὰ τὴν
κάμουμε αὐτὴ τὴ γλώσσα δική μας, καὶ δὲν μπορέ-
σαμε, σοφιστήκαμε πῶς γιὰ νὰ τὴν κάμῃ ἄνθρωπος
τῆ νεκρῆ γλώσσα δική του πρέπει κ' αὐτὸς νὰ γίνῃ
νεκρός. Κ' ἔτσι μπήκαμε μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς λάκ-
κους ποῦ βλέπεις. Ἔτσι πᾶμε ταιριαστὰ καὶ μὲ τὴν
Ἐπιστήμη, ποῦ μᾶς λέει πῶς ἡ γλώσσα εἶναι σὰν
καθρέφτης τοῦ λαοῦ ποῦ τὴ λαλεῖ καὶ τὴ γράφει.
Ἔς κόρακας ἔρε τώρα».

Κ' ἐφυγα σὰν τρομαγμένος ὄξω ἀπὸ τὸ Κοιμη-
τήριο ἐκεῖνο. Καὶ πῆρα τὰ μάτια μου καὶ πῆγα,
πῆγα ὥσπου ἔφτασα σ' ἓναν κάμπο κατάχλωρο καὶ
γεμάτο μεγάλα κὶ ἀψηλὰ δέντρα. Κ' ἐκεῖ μέσα γι-
νότανε μεγάλο καὶ λαμπρὸ πανηγύρι. Κοπέλλες χό-
ρευαν, παλικάκια ἐπαίζαν, ἄντρες ξεφαντώνανε, γυ-
ναῖκες τραγουδοῦσαν, γέροι χοράτευαν καὶ γελοῦ-